

Director

Roma, 19 de maig del 1953
Institutum historicum S. I.
Borgo S. Spirito, 5

*Completada
llargament*

Benvolgut amic Vicens: L'arribada de l'Indice històric espanyol ha estat molt oportuna, entre dos blocs de proves del volum sobre la independència d'Hispanoamèrica, que s'està enllestint. M'ha restat doncs un lleure no solament per a examinar-lo, sinó per a redactar aquestes notes sobre el teu volum, els Estudios i l'Indice. Avui mateix ^{les} ~~va~~ lliuraré a Bertini, que és a Roma com a president d'unes oposicions, i espero que podran sortir en el número dels Quaderni que és ja en premsa i que ha d'aparèixer abans de les vacances.

En els fulls adjunts, doncs, faig una crítica que em sembla tan amical com sincera, que és el que em demanaves. Per l'Aproximación hi manca només una enhorabona, que trobo sempre baldera en les crítiques públiques, enc que es facin en revistes més tost informatives que tècniques. Afegiré un mot encara sobre les altres publicacions.

El perill de la diversitat de valoració degut a la diversitat dels col·laboradors, em sembla molt seriós, tant i més que alguns dels firmants veig que són encara alumnes. Els esquemes em fan sempre por, i els signes convencionals són esquemes d'esquemes. Tot amb tot, si hom els empra, em sembla que fan falta sengles signes per a senyalar si un treball és fet sobre documentació inèdita, o publicada, o sobre treballs precedents; si s'hi publiquen documents nous i si duu bibliografia al dia o no. No creus que la bibliografia sobre Amèrica s'hauria de limitar a la publicada a Espanya mateix? Com més revistes locals buideu, d'aquelles que a penes surten a l'estranger, tant més servei fareu als hispanistes de fora. Finalment hauríeu de cercar algú que a Roma, París, Londres i Munic us enviés la bibliografia hispànica corrent i els articles que surtin en les revistes que no arriben immediatament a Barcelona. Ací us el trobaria fàcilment, em penso.

Dels Estudios em fa basarda que el cas de Mario Hernández es repeteixi: un treball fet seriosament sobre un únic fons documental, l'AHN, i encara la part de correspondència diplomàtica, sense veure els processos d'estat --on hauria trobat el de Lluís Vidal, l'aventurer català que a Londres traficava amb uns i altres--; sense arribar a Simancas, on hi ha la part que manca a Madrid; sense conèixer la bibliografia referent a Del Campo i els iniciadors de la independència sudamericana, emparats a Londres i vigilats per l'ambaixador; sense tenir ni idea de la vida desarreglada del diplomàtic a París..... També caldria que el revisor tingués més esment quan es tracta de llengües estrangeres: aquell Niccolo Rodolicò farà mal d'ulls ací.

*Per a tot, el teu informe en
sembla admirable i exacte. Ha
estat consultat el clon i es pot
i desvenir la profum, i el teu.
fiteràvem el teu mestr.*

Per, Dalmir